

INHOUD

I ALGEMEEN

Hoofdstuk 1 Inleiding

Johan Barnard, Danny Busch & Larissa Silverentand 3

Hoofdstuk 2 Verhouding Capital Markets Union en Banking Union; ongelijke unies

Bart Bierman 11

II FINANCIEEL RECHT

Hoofdstuk 3 De Kapitaalmarktunie en de rol van (Europees) toezicht

Felix Flinterman & Evert van Walsum 23

Hoofdstuk 4 Securitatisaties

Liza Gerritsen & Arjan Scheltema 33

Hoofdstuk 5 De Prospectusverordening

Petra van Rijn & Gregory Frigo 43

Hoofdstuk 6 Beleggingsinstellingen en de Kapitaalmarktunie

Ernst de Klerk 53

Hoofdstuk 7 Prudentiële eisen voor banken en verzekeraars

Arthur van den Hurk & Bart Joosen 63

Hoofdstuk 8 Alternatieve financieringsvormen

Anne Hakvoort 75

Hoofdstuk 9 Toezicht, Herstel en Afwikkeling van CCPs

Patrick Pearson 89

III FLANKERENDE MAATREGELEN

Hoofdstuk 10 Financiële retaildiensten <i>Rogier Wezenbeek</i>	107
Hoofdstuk 11 Ontwerp Richtlijn voor herstructurerings: naar een volwaardige Chapter 11-procedure? <i>Reinout Wibier</i>	115
Hoofdstuk 12 Belastingen <i>Edwin Visser</i>	125
Hoofdstuk 13 Pan-European Personal Pension Product <i>Johan Barnard</i>	135
Personalia auteurs	145

Hoofdstuk 1

INLEIDING

*Johan Barnard, Danny Busch & Larissa Silverentand**

1.1 Inleiding

De Europese Commissie wil een volledig geïntegreerde Europese kapitaalmarkt tot stand brengen. De Capital Markets Union (CMU) moet bevorderen dat vragers en aanbieders van kapitaal elkaar binnen Europa makkelijker vinden, vooral over de grenzen heen, of dat nu verloopt via de intermediatie van een bank, de kapitaalmarkten of langs alternatieve kanalen zoals crowdfunding. Daarbij zal meer *non-bank funding* zorgen voor minder afhankelijkheid van de traditionele bankensector en kunnen economische schokken beter worden opgevangen.

Maar zijn de maatregelen zoals aangekondigd in het CMU Action Plan voldoende om een geïntegreerde Europese kapitaalmarkt te realiseren? En is het CMU Action Plan nog wel reëel als Londen, het financiële hart van Europa, niet meer meedoet? De insteek van de Commissie is glashelder. Het ziet geen reden om gas terug te nemen. De uitvoering van het CMU Action Plan moet juist versneld worden.¹ In de Mid-Term Review of the Capital Markets Union Action Plan van 8 juni 2017², benoemt de Commissie expliciet dat Brexit impliceert dat het grootste financieel centrum de EU zal verlaten, en dat het vertrek van het Verenigd Koninkrijk uit de interne markt noopt tot verdere versterking en integratie van het ‘EU capital market framework’, inclusief CCPs en andere instellingen. Ook vanwege de internationale

* Johan Barnard is Head International Public Affairs APG Amsterdam en bestuurslid van de Vereniging voor Financieel Recht. Danny Busch is als hoogleraar Financieel Recht verbonden aan het Instituut voor Financieel Recht (IFR), onderdeel van het Onderzoekcentrum Onderneming & Recht (OO&R) van de Radboud Universiteit Nijmegen. Daarnaast is hij vice-voorzitter van de Vereniging voor Financieel Recht, gasthoogleraar aan de Università Cattolica del Sacro Cuore di Milano, gasthoogleraar aan de Università degli Studi di Genova en lid van de Tuchtcommissie Banken. Larissa Silverentand is advocaat en partner bij NautaDutilh in Amsterdam. Larissa is gespecialiseerd in financieel toezichtrecht. Zij is tevens voorzitter van de Vereniging voor Financieel Recht.

1 Zie reeds European Commission, *Capital Markets Union – Accelerating Reform*, COM(2016) 601 final (14 September 2016). Zie ook European Commission, *Commission Work Programme 2017 – Delivering a Europe that protects, empowers and defends*, COM(2016) 710 final (25 October 2016), p. 9.

2 COM(2017) 292 final (www.ec.europa.eu/info/publications/mid-term-review-capital-markets-union-action-plan_en).

verwevenheid van financiële markten, is het nodig dat de EU een stevige rol kan spelen. Het sleutelinstrument voor grensoverschrijdende financiële diensten voorbij de buitengrens van de interne markt, blijft daarbij voor de Commissie het begrip ‘equivalentie’.³ In de Mid-Term Review wijst de Commissie er trots op dat zij inmiddels voor 20 van de 33 aangekondigde maatregelen en voorstellen haar deel van het werk gedaan heeft, en dat het programma dus op schema ligt. Tegelijk bevat de Mid-Term Review een herijking van de benodigde maatregelen, en de aankondiging van 9, deels nieuwe, ‘*priority actions*’, waarvan sommige ook al onderweg zijn. Een heel belangrijke daarvan betreft een ‘deep re-engineering of the financial system ... for investments to become more sustainable’. 18 juli jl. vond al een public hearing plaats over het interim rapport van de High Level Expert Group on Sustainable Finance. Een eindrapport wordt voorzien voor december. In de Mid-Term Review committeert de Commissie zich om in het eerste kwartaal van 2018 aan te geven welk vervolg aan dat rapport moet worden gegeven. De Commissie streeft ernaar dat in 2019 de in de bijlage bij de Mid-Term Review geschetste ‘*building blocks*’ de fundamenten voor de Kapitaalmarktunie gelegd zullen zijn.

Natuurlijk benoemt de Commissie ook dat zij hierbij de hulp en steun van de andere instellingen nodig heeft. De conclusies van de Europese Raad van 22 en 23 juni 2017 zijn hierover nog erg globaal,⁴ maar de Ecofin van 11 juli spreekt zich heel concreet en positief uit over de Mid-Term Review in Raadsconclusies⁵ die maar liefst 22 alinea’s tellen. De Ecofin legt daarbij onder andere een verband met een goed functionerende monetaire unie, spreekt een ‘*strong commitment*’ uit, ondersteunt de opname van ‘*new priority initiatives*’ en nodigt de Commissie uit het aangepaste actieplan uit te voeren met de ambitie dat de ‘*building blocks*’ in 2019 gereed zullen zijn.

Deze ambitieuze insteek van de Commissie, met ruimhartige steun van de Ecofin, volgt op een jaar waarin de zorgen over de EU tot ongekende hoogte waren gestegen. Na het Brexit referendum werd gevreesd voor een domino-effect met verkiezingen in Nederland, Frankrijk, Duitsland en Italië. Daarvan moeten er twee nog komen, maar op het moment van schrijven lijken de Duitse verkiezingen geen bijzondere dreiging voor het draagvlak van de EU meer op te leveren. Sommigen zullen de toon van de Commissie willen zien als ‘*crying in the dark*’, maar misschien is het eerder een herwonnen zelfvertrouwen en het inzicht dat stilzitten in ieder geval niet gaat helpen.

3 Zie: Commission Staff Working Document ‘EU equivalence decisions in financial services policy: an assessment’, SWD (2017) 102 final, Brussel, 27-2-2017.

4 Paragraaf 13 van de conclusies lijkt nog naar het oorspronkelijke actieplan te verwijzen, maar kan ook als steun gelezen worden.

5 www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/07/11-conclusions-mid-term-review-capital-markets-union-action-plan/.

Wat daar ook van mag zijn, voor de redactie en auteurs van uw lustrumbundel zorgt het hoge tempo en het teruggevonden elan voor het probleem dat we kort na het neerleggen van onze pennen in juli 2017, al nieuwe onderwerpen op zien komen. De belangrijkste aspecten van het oorspronkelijke CMU Action Plan worden in deze lustrumbundel, uitgebracht voor de Vereniging voor Financieel Recht, kritisch belicht. De bundel bestaat uit dertien hoofdstukken en is onderverdeeld in drie delen.

Deel I beslaat enkele algemene aspecten van het CMU Action Plan en bestaat uit (i) de onderhavige inleiding (hoofdstuk 1); en (ii) een hoofdstuk over de verhouding tussen de CMU en de Europese Bankenuïe (hoofdstuk 2).

Deel II gaat over de CMU-initiatieven die zien op de kernaspecten van het financieel recht: (i) naar een Europese geharmoniseerde toezichtcultuur (hoofdstuk 3); (ii) STS securitisations (hoofdstuk 4); (iii) de nieuwe Prospectusverordening (hoofdstuk 5), (iv) beleggingsinstellingen (hoofdstuk 6); (v) kapitaaleisen voor banken en verzekeraars (hoofdstuk 7); (vi) alternatieve financieringsvormen (hoofdstuk 8); en (vii) toezicht, herstel en afwikkeling van CCPs (hoofdstuk 9).

Deel III gaat over aspecten van het CMU Action Plan die niet zozeer gaan over de kernaspecten van het financieel recht, maar veeleer moeten worden beschouwd als flankerende maatregelen. Deze maatregelen liggen op het terrein van (i) financiële retaildiensten; (ii) insolventierecht; (iii) belastingen; en (iv) pensioenen.

In deze algemene inleiding beperken wij ons tot een bespreking van enkele algemene aspecten van CMU die in de hoofdstukken hierna niet expliciet aan bod komen, maar voor een goed begrip van het CMU Action Plan wel van belang zijn.

1.2 Doelstellingen CMU

De overkoepelende doelstelling van de CMU verwoordde de Commissie in september 2016 als volgt:

“[CMU] seeks to better connect savings to investment and to strengthen the European financial system by enhancing private risk-sharing, providing alternative sources of financing and increasing options for retail and institutional investors. Removing obstacles to the free flow of capital across borders will strengthen Economic and Monetary Union by supporting economic convergence and helping to cushion

economic shocks in the euro area⁶ and beyond, making the European economy more resilient. This is even more important in the current economic environment.”⁷

In juni 2017 preciseert de Commissie dit als volgt:

“CMU seeks to overcome the EU economy’s reliance on bank lending by providing a more diversified system in which non-bank finance efficiently complements the traditional banking channels. This would increase the amounts available to finance the EU economy. Because CMU involves a broad rebalancing of the EU financial system, such a profound structural change needs time to take shape and cement itself.”⁸

1.3 Regeldruk

Hoe denkt de Commissie de CMU te realiseren? De CMU zal in elk geval niet gerealiseerd kunnen worden door één enkele maatregel. Als men het CMU Action Plan beziet, wordt al snel duidelijk dat de Commissie de oplossing veelal zoekt in aanpassing van de regelgeving. In de volgende hoofdstukken zullen de belangrijkste CMU-initiatieven van de Commissie de revue passeren. In deze algemene inleiding beperken wij ons tot enkele algemene opmerkingen over regulering van de financiële sector.

Om te beginnen: het is verre van eenvoudig om de financiële sector op de juiste wijze te reguleren. Het moet niet te streng, maar ook niet te soepel. Niet te vaag, want dan is er geen rechtszekerheid; maar ook niet te gedetailleerd, want dan is er te weinig flexibiliteit.

Dat gezegd hebbende, de regeldruk begint een probleem te worden voor de financiële sector. In reactie op de financiële crisis heeft de Commissie in sneltreinvaart een ingewikkeld bouwwerk opgetrokken van maar liefst veertig nieuwe richtlijnen en verordeningen. En dat bouwwerk is nog niet voltooid. Een berucht voorbeeld is de Capital Requirements Regulation (CRR), die maar liefst 337

6 Het opvangen van asymmetrische schokken is precies waar het om gaat bij de voortdurende discussie over het verdiepen van de monetaire unie en de daarbij volgens velen benodigde grotere Europese begroting, transferbetalingen, gezamenlijk uitgegeven Eurobonds etc. Zonder dat de Commissie dit luidop kan zeggen, wordt hier dus ook langs alternatieve, en meer aanvaardbare, weg gewerkt aan verdere stabilisering van de EMU. Ook de bankenunie speelt hierbij een rol. Wanneer afwikkeling van falende banken niet, of in elk geval minder via nationale begrotingen loopt en meer via ‘*bail-in*’ leidt ook dit via de kapitaalmarkt tot versterking van het opvangen van asymmetrische schokken. (Zie ook Martin Sandbu, ‘Banking Union will transform Europe’s politics’, in FT 25 juli 2017).

7 Zie CMU – Accelerating Reform (voetnoot 1, hierboven), p. 2.

8 Mid-Term Review, par 5 Conclusion: Driving Reform with a Lasting Impact.

dichtbedrukte pagina's beslaat.⁹ En dat is dan nog maar één enkele verordening. De regels zijn bovendien soms tegenstrijdig, of zij vertonen overlap of juist gaten. Het complexe samenspel van al die nieuwe regels kan ook leiden tot ongewenste economische gevolgen.

En is deze stortvloed van regelgeving nog wel redelijkerwijs kenbaar en te begrijpen voor degenen die ermee moeten werken? Denk daarbij niet alleen aan de financiële sector zelf, maar ook aan de financiële toezichthouders, die immers moeten zorgen dat de regels ook worden nageleefd. Het mag daarom weinig verbazing wekken dat toezichthouders de afgelopen jaren een enorme groei in hun personeelsbestand hebben doorgemaakt, met een stijging van de toezichtkosten tot gevolg.

1.4 Better Regulation & Call for Evidence

De Commissie heeft sinds kort gelukkig meer oog voor de regeldruk. Dit blijkt uit het 'Better Regulation'-programma, dat streeft naar minder nieuwe regels en een kritischer evaluatie van bestaande regels.¹⁰ Op 13 april 2016 heeft de Commissie met de Raad en het Europees Parlement een 'Interinstitutional Agreement on Better Law-Making'¹¹ gesloten:

“The Commission sees this agreement as a joint commitment to focus on the big and urgent things, whilst striving for simple, evidence-based, predictable and proportionate laws which deliver maximum benefits for citizens and businesses.”¹²

Verder is het goed dat de Commissie op 30 september 2015 in het kader van CMU in haar 'Call for Evidence' aan de markt heeft gevraagd te laten weten welke regels inconsistent zijn en leiden tot ongewenste economische consequenties.¹³

De Call heeft maar liefst 288 reacties opgeleverd.¹⁴ De reacties zijn voornamelijk afkomstig uit de financiële sector, maar ook bijvoorbeeld consumentenorganisaties

9 Verordening (EU) Nr. 575/2013 van 26 juni 2013 betreffende prudentiële vereisten voor kredietinstellingen en beleggingsondernemingen en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012, Pb EU L 176, 27 juni 2013, p. 1-337.

10 Zie over Better Regulation bijvoorbeeld European Commission, *Better Regulation: Delivering better results for a stronger Union*, COM(2016) 615 final, 14.09.2016.

11 Interinstitutional Agreement of 13 April 2016 on Better Law-Making, OJ EU 2016, L 123, 12 May 2016, p. 1-14.

12 Zie Commission Work Programme 2017 (voetnoot 1, hierboven), p. 16.

13 European Commission, Call for Evidence – EU regulatory framework for financial services (te downloaden via www.ec.europa.eu/finance/consultations/2015/financial-regulatory-framework-review/docs/consultation-document_en.pdf).

14 De reacties zijn te downloaden via www.ec.europa.eu/eusurvey/publication/financial-regulatory-framework-review-2015?language=en.

en ‘*think-tanks*’ hebben gereageerd. Op 16 juli 2016 heeft de Commissie een samenvatting gepubliceerd van de reacties, op 23 november 2016 gevolgd door een overzicht van beleidsacties van de Commissie die deels al in gang zijn gezet.¹⁵

Een van de kernpunten is dat de strenge regelgeving de hoeveelheid bankfinanciering die beschikbaar is in de economie zou beperken. Maar andere reacties benadrukken juist dat de hogere kapitaaleisen (CRD IV en CRR¹⁶) een positieve impact hebben op het vertrouwen van beleggers en op termijn een positieve impact zullen hebben op de economie. Dat er minder wordt uitgeleend komt in die visie doordat de vraag naar leningen is afgenomen.¹⁷ De Commissie concludeert dat de strenge kapitaaleisen noodzakelijk zijn om de financiële stabiliteit te kunnen waarborgen, maar dat op onderdelen de eisen versoepeld kunnen worden. Deze wijzigingen zijn meegenomen in de al lopende herziening van de Europese bankenregels. De Commissie publiceerde het ‘CRR2 *package*’ evenals haar reactie op de Call op 23 november 2016.¹⁸

En ander kernpunt is dat de regelgeving niet altijd proportioneel zou zijn, bijvoorbeeld voor kleine banken.¹⁹ Ook hier vinden de respondenten weerklank bij de Commissie. Zo voorziet het al genoemde CRR2-pakket bijvoorbeeld in een verlicht openbaarmakingsregime en eenvoudiger beloningsregels voor kleine, niet-complexe banken.²⁰

15 European Commission, Summary of the contributions to the ‘Call for Evidence’ (te downloaden via www.ec.europa.eu/finance/consultations/2015/financial-regulatory-framework-review/docs/summary-of-responses_en.pdf) (‘Summary Contributions Call for Evidence’); European Commission, Call for Evidence – EU regulatory framework for financial services, COM(2016) 855 final, 23.11.2016 (‘Call for Evidence – beleidsacties’); European Commission, Commission Staff Working Document on the Call for Evidence, SWD(2016) 359 final, 23.11.2016.

16 CRD IV (Capital Requirements Directive IV) luidt voluit als volgt: Richtlijn 2013/36/EU van 26 juni 2013 betreffende toegang tot het bedrijf van kredietinstellingen en het prudentieel toezicht op kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, tot wijziging van Richtlijn 2002/87/EG en tot intrekking van de Richtlijnen 2006/48/EG en 2006/49/EG, Pb EU L 176, 27 juni 2013, p. 338-436. Zie voor CRR (Capital Requirements Regulation) voetnoot 9 hierboven.

17 Zie ‘Summary Contributions Call for Evidence’ (voetnoot 14, hierboven), p. 8-9.

18 Zie Call for Evidence – beleidsacties (voetnoot 13, hierboven), p. 4-7 (hier worden nog veel meer beleidsacties genoemd). Het CRR2-pakket verwijst naar de combinatie van ‘risk reduction measures’ in de volgende voorstellen: Proposal for a Regulation of the European Parliament and the Council amending Regulation (EU) No 575/2013 and Regulation (EU) No 648/2012, COM(2016) 850 final, 23.11.2016; Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council amending Directive 2013/36/EU, COM(2016) 854 final, 23.11.2016; Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council amending Directive 2014/59/EU, COM(2016) 853 final, 23.11.2016; Proposal for a Regulation of the European Parliament and the Council amending Regulation (EU) No 806/2014, COM(2016) 851 final, 23.11.2016.

19 Zie ‘Summary Contributions Call for Evidence’ (voetnoot 14, hierboven), p. 12-13.

20 Zie Call for Evidence – beleidsacties (voetnoot 13, hierboven), p. 7-9 (hier worden nog veel meer beleidsacties genoemd).

Ook wordt geklaagd over de hoge compliancekosten, in het bijzonder voor kleinere instellingen. Het gaat dan om hoge lasten door complexiteit van de regels, de hoeveelheid regels en duplicatie van rapportageplichten in diverse regelingen. Daarbij zou de hoeveelheid gevraagde info niet altijd proportioneel zijn in vergelijking met het risico dat men ermee probeert te ondervangen.²¹ Ook voor deze veelgehoorde klacht heeft de Commissie een gewillig oor. Het CRR2-pakket voorziet bijvoorbeeld in een reductie van de rapportagefrequentie voor kleine, niet complexe banken. Daarnaast kondigt de Commissie onder meer een alomvattende studie aan naar rapportageplichten in de financiële sector.²²

Maar zijn de aangekondigde maatregelen voldoende? De Commissie staat voor een lastige taak. De juiste maatvoering van regulering van de financiële sector is altijd al moeilijk te bepalen. Door Brexit en de komst van Trump is dit al helemaal complex. In de hoofdstukken hierna volgt een kritische bespreking van de belangrijke wetsinitiatieven en flankerende maatregelen uit het oorspronkelijke Actionplan. De Mid Term review van juni 2017 maakt duidelijk dat de Commissie gehoor wil geven aan constructieve kritiek en dat het proces doorgaat. Misschien dat ook sommige suggesties van de auteurs van deze bundel daar later nog een plaats in kunnen krijgen.

De redactie wenst u veel leesplezier.

21 Zie 'Summary Contributions Call for Evidence' (voetnoot 14, hierboven), p. 13-16.

22 Zie 'Call for Evidence – beleidsacties' (voetnoot 13, hierboven), p. 9-11.

Hoofdstuk 2

VERHOUDING CAPITAL MARKETS UNION EN BANKING UNION; ONGELIJKE UNIES

*Bart Bierman**

2.1 Inleiding

Dit hoofdstuk gaat over de verhouding tussen de Capital Markets Union en de European Banking Union. Om de spanning meteen weg te halen; de twee financieelrechtelijke unies binnen de Europese Unie (EU), de Capital Markets Union (CMU) en de Banking Union (BU), zijn geenszins vergelijkbare unies. Het zijn beide veelomvattende EU-regelgevingsprojecten ten aanzien van een financieel onderwerp. Maar verder?

In deze bijdrage beschrijf ik wat de belangrijkste verschillen tussen de CMU en de BU zijn, en in hoeverre de CMU een impact op de BU heeft. Voor de doelstellingen en belangrijkste kenmerken van de CMU verwijs ik naar andere plekken in dit boek. Wel zal eerst worden stil gestaan bij de BU.

2.2 Banking Union

2.2.1 Afbakening

Om de verhouding tussen de CMU en de BU goed te kunnen weergeven is het allereerst van belang te begrijpen wat de BU precies inhoudt, en wat de doelstellingen ervan zijn.¹

* Bart Bierman is partner bij Finnius in Amsterdam.

1 Zie voor een meer volledige beschrijving van het SSM: B. Bierens, 'De Bankenunie: een nieuw huis voor het Europees banktoezicht', *OR* 2014/59; B. Bierman en L.J. Silverentand, 'De juridische en praktische gevolgen van het SSM: van het Frederiksplein naar de Kaiserstrasse', *TvFR* november 2014, p. 441-452; K. Holtring, G.J.S. ter Kuile en L. Wissink, 'De taken van DNB in het SSM-tijdperk', *TvFR* november 2014, p. 453-461 en Danny Busch and Guido Ferrarini, *European Banking Union*, Oxford University Press 2015, hoofdstukken 4 en 5. Verder biedt de 'Guide to banking supervision' van de ECB (november 2014) een goede beschrijving van het SSM.

De BU omvat drie pijlers, die hieronder uitgebreider besproken zullen worden. Deze pijlers beogen op uniforme wijze op Europees niveau alle ‘levensfasen’ van een bank – van oprichting tot mogelijk faillissement – af te dekken:

Pijler BU	Levensfase bank
1. Het <i>Single Supervisory Mechanism</i> (SSM)	Dagelijks toezicht op de bank (<i>going concern</i>)
2. Het <i>Single Resolution Mechanism</i> (SRM)	De bank komt in financiële moeilijkheden
3. Het <i>European Deposit Guarantee Scheme</i> (DGS)	De bank is failliet

Deze drie pijlers worden ondersteund door een geharmoniseerde set EU-regels, het *Single Rulebook*.

Hieronder zullen we de twee reeds bestaande pijlers, het SSM en het SRM, en het *Single Rulebook* kort bespreken.

2.2.2 Twee pijlers en het *Single Rulebook*

2.2.2.1 Het SSM

Sinds de inwerkingtreding van het ECB-banktoezicht in november 2014 is de ECB de prudentiële toezichthouder van alle banken met een zetel in een Eurozone-lidstaat.² De ECB oefent het directe prudentiële toezicht uit ten aanzien van ‘significante’ banken.³ Hierbij is – in Nederland – DNB volledig vervangen als hoofdtoezichthouder. De significante instellingen vertegenwoordigen bijna 85% van de totale bancaire activa in de Eurozone. Daardoor werd de ECB in één klap de grootste bancaire toezichthouder van de wereld. Voor de overige ‘minder significante’ Nederlandse banken is DNB de directe prudentiële toezichthouder, en is de ECB de indirecte toezichthouder.

De juridische bronnen van het SSM zijn de SSM Verordening en de SSM Framework Regulation.⁴ De SSM Verordening bepaalt onder meer de taken en bevoegdheden van de ECB en wanneer een bank als significant kwalificeert. De SSM Framework

2 Dat wil dus zeggen de EU-lidstaten met de Euro als officiële munteenheid.

3 Of een instelling al dan niet significant is wordt op groepsniveau aan bepaalde kwantitatieve criteria vastgesteld. Zo is een bank (of diens financiële holding) uit een SSM-lidstaat met een totale waarde van de activa van meer dan € 30 miljard significant. Significante instellingen in Nederland zijn bijvoorbeeld ABN AMRO Group N.V., ING Group N.V., Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A. en de Volksholding N.V. Overigens zijn ook alle in een SSM-lidstaat gevestigde dochterondernemingen met een bankvergunning in een significante groep zijn een significante entiteit.

4 (EU) 1024/2013 en 468/2014 (ECB/2014/17).

Regulation werkt een groot aantal van de bepalingen uit de SSM Verordening verder uit. Hierbij valt te denken aan de organisatie van het SSM, toezichtprocedures, en de samenwerking tussen de ECB en de nationale toezichthouders.

De ECB heeft in de SSM Verordening specifieke taken en bevoegdheden toebedeeld gekregen ten aanzien van haar directe toezicht op significante banken.⁵ Deze taken hebben vooral betrekking op het toezicht op de naleving van de bancaire regelgeving uit de Capital Requirements Directive IV (CRD IV) en de Capital Requirements Regulation (CRR). Deze taken omvatten bijvoorbeeld verlening/intrekking van bankvergunningen en toezicht op de naleving van CRR-kapitaalsvoorschriften.

De minder significante banken staan als gezegd onder indirect toezicht van de ECB. Dit betekent dat het doorlopende toezicht nog steeds door hun nationale toezichthouders, in Nederland DNB, wordt uitgeoefend. De ECB is echter wel eindverantwoordelijk. DNB dient op doorlopende basis te rapporteren aan de ECB over bepaalde besluiten met betrekking tot een minder significante bank.⁶ De ECB kan verder op ieder moment besluiten om ook een bepaalde minder significante bank direct onder haar toezicht te plaatsen. Ook dient DNB zich te houden aan direct werkende regels van de ECB met betrekking tot toezichtmethodes.

2.2.2.2 Het SRM

Vanaf 1 januari 2016 is het SRM volledig operationeel. Het SRM is vervat in de SRM Verordening⁷ en creëert een gemeenschappelijk Europees afwikkelingsmechanisme voor banken in zwaar weer. Het SRM stelt één Europees afwikkelingsorgaan in: de Single Resolution Board (SRB). De SRB zetelt in Brussel en is onder meer verantwoordelijk voor de afwikkeling van significante banken en *cross-border* groepen in de Euro-landen. Voor minder significante banken blijven de nationale resolutieautoriteiten, in Nederland DNB, verantwoordelijk voor de herstel- en afwikkelingstaken uit hoofde van de Bank Recovery and Resolution Directive (BRRD).⁸

Ook de SRB heeft een centrale harmoniserende taak. De SRB moet de consistentie van resolutieactiviteiten binnen het SRM waarborgen. De SRB zal bijvoorbeeld in 2017 vorm geven aan een *oversight*-functie. Onder meer zal de SRB verantwoor-

5 Zie artikel 4 SSM Verordening.

6 Zie artikel 96 e.v. SSM Framework Regulation.

7 (EU) 806/2014.

8 2014/59/EU.